

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender for perioden 2000 indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomisk-politiske indgreb og begivenheder, der kan have betydning for vurderingen af tidsserierne i *Konjunkturstatistik*. For lovene angiver de øverste datoer tidspunktet for Folketingets vedtagelse. Datoen sammen med lovnummeret refererer til tidspunktet for stadfæstelsen. Der findes en økonomisk-politisk kalender tilbage til 1992 på www.dst.dk under Vejviser i statistikken.

2000

10. jan. Mediefusion

En fusion mellem nyheds- og underholdningskoncernen Time Warner og den største internationale Internetudbyder American Online skaber verdens største medieselskab. Fusionen vil sætte helt nye normer for, hvordan medie- og underholdningsindustrien fremover får deres produkter ud til kunderne. Time Warner står bag bl.a. CNN, Warner Music Group og Fortune, mens American Online bl.a. driver Netscape og CompuServe.

22. jan. Overenskomstaftale på industriområdet

Dansk Industri og Co-industri indgår overenskomstaftale, som gælder for de næste fire år. Aftalen indebærer, at mindstelønnen stiger 1. marts 2000 med 2,00 kr. til 82,40 kr. og de to følgende år til 84,40 kr. og 86,40 kr. I 2003 skal der være ny forhandling. Endvidere omhandler den fireårige overenskomstaftale bl.a. følgende hovedelementer:

- **Ferie:** Fire feriedage næste år og fem feriefridage fra 2003. Feriefridage skal aftales mellem arbejdsgiveren og den ansatte.
- **Pension:** Pensionsindbetalingerne stiger fra 1. juli 2000 til 6,3 pct. og herefter stigninger de følgende tre år til henholdsvis 6,6 pct., 7,8 pct. og 9,0 pct.
- **Genetillæg:** Genetillæggene betales mellem kl. 18 og kl. 06. De forhøjes med 5 pct. i 2000 og med yderligere 2 pct. i 2002. I 2003 er der ny forhandling.
- **Barsel:** Løn under barsel i de første 14 uger ændres fra 1. maj til maksimum 120 kr. i timen og fra 1. maj 2003 til fuld løn i 14 uger.
- **Sygdom:** Løn under sygdom sættes op til 5 uger fra 1. juli 2000.

23. feb. Ministerrokade

Statsminister Poul Nyrup Rasmussen meddeler, at regeringen foretager en ministerrokade. Indenrigsminister Thorkild Simonsen og sundhedsminister Carsten Koch fratræder deres ministerposter. Ritt Bjerregaard og Jacob Buksti udnævnes til henholdsvis fødevareminister og trafikminister, mens socialminister Karen Jespersen, fødevareminister Henrik Dam Kristensen og trafikminister Sonja Mikkelsen skifter poster til henholdsvis indenrigsminister, socialminister og sundhedsminister. Efter ministerrokaaden består regering af følgende ministre:

- Statsminister: Poul Nyrup Rasmussen (S)
- Økonomiminister og minister for nordisk samarbejde: Marianne Jelved (R)
- Finansminister: Mogens Lykketoft (S)

- Udenrigsminister: Niels Helveg Petersen (R)
- Justitsminister: Frank Jensen (S)
- Skatteminister: Ole Stavad (S)
- Miljø- og energiminister: Svend Auken (S)
- Indenrigsminister: Karen Jespersen (S)
- Forsvarsminister: Hans Hækkerup (S)
- Arbejdsminister: Ove Hygum (S)
- Erhvervsminister: Pia Gjellerup (S)
- Socialminister: Henrik Dam Kristensen (S)
- Fødevareminister: Ritt Bjerregaard (S)
- Sundhedsminister: Sonja Mikkelsen (S)
- Trafikminister: Jacob Buksti (S)
- Kulturminister: Elsebeth Gerner Nielsen (R)
- Undervis. - og kirkeminister: Margrethe Vestager (R)
- Forskningsminister: Birte Weiss (S)
- Bolig- og byminister: Jytte Andersen (S)
- Minister for udviklingsbistand: Jan Trøjborg (S)

28. feb. Kogalskab i Danmark

Efter afsløringen af kogalskab hos en enkelt malkeko i en kvægbesætning kræver fødevareministeren, at en række oksekødsprodukter bliver fjernet fra danske butikker for at beskytte forbrugerne og sikre den danske oksekøds-eksport.

6. marts Unidanmark i storfusion

Unidanmark og finsk-svenske Merita Nordbanken meddeler, at de fusionerer.

9. marts Euro-afstemning

Statsminister Poul Nyrup Rasmussen meddeler, at der vil blive afholdt folkeafstemning om euroen, torsdag den 28. september. Forudsætningen for, at afstemningsdatoen ligger fast er, at Socialdemokratiet på en ekstraordinær kongres den 30. april siger ja.

23. marts Befordringsfradrag ændres

Under indtryk af de stedfundne prisstigninger på benzin hæves fradraget for befordring mellem hjem og arbejdsplads. Følgende satser gælder således fra 20. marts 2000:

0- 24 km inkl.	intet fradrag
25-100 km inkl.	154 øre pr. km
Over 100 km	77 øre pr. km

24. marts EU-topmøde i Lissabon

EU's stats- og regeringschefer vedtager på topmødet en velfærdsplan for de 15 medlemslande. EU's plan sigter på centrale velfærdsområder, herunder pensionssystemer, skat, socialpolitik og uddannelsen. De vigtigste elementer i velfærdsprogrammet er:

- Antallet af beskæftigede skal hæves til omkring 70 pct. af befolkningen i 2010 med 61 pct. i dag. Regeringerne opfordres til at sætte nationale mål for arbejdsløsheden.
- Kvinders erhvervsfrekvens skal op fra 51 pct. i dag til over 60 pct. i 2010. Det skal blandt andet hjælpes på vej ved at sikre bedre muligheder for børnepasning.
- Antallet af de 18- til 24-årige, som kun har en 10. klasse uddannelse skal halveres.
- Det skal sikres, at alle skoler har adgang til Internet.
- De europæiske pensionssystemers udvikling frem til 2020 skal analyseres.
- Øget indsats mod social udstødelse med en særlig indsats omkring bolig, uddannelse og sundhed.

- Offentlige serviceydelser skal kunne nås elektronisk i 2003.
- Tele-sektoren skal være fuldt liberaliseret i 2001 og dermed sikre billigere adgang til Internet.

19. maj Handelsaftale med Kina

EU og Kina indgår aftale om betingelserne for Kinas optagelse i den internationale handelsorganisation WTO. Med fastlæggelsen af rammerne for Kinas optagelse i WTO er den sidste store forhindring overvundet. Den endelige optagelse i WTO vil formentlig ske i løbet af 2000.

31. maj Carlsberg fusionerer

Carlsberg og det norske bryggeri Orkla meddeler, at de lægger deres bryggeriaktiviteter sammen i et nyt fællesjet selskab med navnet Carlsberg Breweries. For Carlsberg betyder sammenlægningen med Orkla, at selskabets mål om at være blandt verdens fem største bryggerier er rykket meget tættere på.

19. juni Fusion mellem ISS og Jydsk Rengøring

Danmarks største rengøringselskab ISS meddeler, at de opkøber Jydsk Rengøring.

29. aug. Forslag til finanslov

Finansministeren fremsætter lovforslag nr. 293 af 29. august til finanslov for finansåret 2001.

12. sep. Ophævelse af sanktioner mod Østrig

De 14 EU-lande ophæver sanktionerne over for Østrig. Sanktionerne blev indført 4. februar 2000 som en reaktion mod Østrigs nye højreregering bestående af det konservative ÖVP og det højreradikale frihedsparti FPÖ med Jörg Haider i spidsen.

28. sep. Nej til euroen

Danskerne stemmer nej til Danmarks deltagelse i den europæiske monetære union, ØMU'ens, tredje fase om deltagelse i Euro-samarbejdet - den fælles mønt.

JA stemmer: 1.621.937 (46,9 pct.)

NEJ stemmer: 1.838.026 (53,1 pct.)

Stemmeprocent: 87,5

2. okt. Bankfusion

Danske Bank og moderselskabet for BG Bank, RealDanmark, bliver slået sammen til en koncern, meddeler de to selskaber. Den ny koncerns forretningsområder er indenfor detailbank (almindelig bank), realkredit, livsforsikring, pension og investeringforeninger. Selve koncernen får navnet Danske Bank og bliver en af de største banker i Norden med en samlet balance på 1,3 billioner kroner og en egenkapital på 58 milliarder kroner.

3. okt. Regeringsprogram

Folketinget starter med statsministerens åbningstale, som indeholder bl.a. følgende hensigtserklæringer:

- Byfornyelsen skal forbedres gennem ændring i finansieringsreglerne så der kommer flere private midler med i fornyelserne. Desuden skal der lægges mere vægt på den basale fornyelse.
- Forskningen skal styrkes bl.a. ved at uddanne flere ph.d. studerende og samspillet mellem forskningen i den private og offentlige sektor skal styrkes til gavn for erhvervslivet. Teknisk universitet skal være selvejende.
- Den offentlige forvaltning skal digitaliseres. Borgere og virksomheder skal have mulighed for at kommunikere

med myndighederne i alle døgnets 24 timer og i langt højere grad at benytte sig af elektronisk selvbetjening.

- Landbruget skal fremover betale gebyrer for behandling af ansøgninger til diverse EU støtteordninger. Indsatsen for ernæring og sundhed skal forbedres, ligesom fødevarerforskningen skal styrkes.
- Den danske regering og Grønlands Hjemmestyre skal genforhandle en ny aftale om tilskud til hjemmestyret.
- Det skal gøres nemmere for virksomheder at indberette oplysninger om ansattes løn, idet der indføres et nyt "Lønsystem", der betyder at der kun skal indberettes til en virksomhed samt i mindre detaljeret omfang og ikke så ofte som i dag.
- Det skal gøres billigere og lettere at opnå registrering af design og reglerne på området skal harmoniseres i forhold til EU.
- Danmark skal ved lov tilslutte sig oprettelsen af en permanent international straffedomstol.
- Forsvarets formål skal laves om, så det internationale engagement betones, og professionelle hjemmeværnsfolk skal udsendes på international tjeneste.
- Danmarks indtræden i Schengen-samarbejdet følges op af lovforslag, som blandt andet omfatter dansk tilslutning til det fælles europæiske fingeraftrykssystem Eurodac.
- Undervisningsministeren genfremsætter sit forslag om elever og studerendes undervisningsmiljø.
- På miljøområdet skal der indføres et nyt pant- og retursystem, kolonihaver skal sikres og der skal indføres flere afgifter for at minimere forbruget af emballage.

Kyoto-protokollen om begrænsning af drivhusgasser skal ratificeres.

De enkelte virksomheders miljøindsats skal styrkes ved skærpede krav til de grønne virksomhedsregnskaber.

- Selskabsskatten foreslås nedsat fra 32 pct. til 30 pct. Skattemæssige problemer i forbindelse med generationsskifte i virksomheder skal lettes.
- Der skal være mulighed for at virksomhederne kan afskrive udgifter til indkøb af kunst.

Hvis der ikke indgås frivillige aftaler vil der komme forslag om afgifter på de miljøskadelige stoffer MTBE, ETBE og TAME, der typisk findes i benzin.

Der lægges op til afskrivninger på industrielle drivhusgasser som chlorcarboner og haloner

Ændring af reglerne for hjemme-PC-ordninger.

Forenklet beskatning af indtægter på aktier.

- Sikkerheden i luften skal styrkes ved at gøre det nemmere for piloter og flyveledere at indrapportere småfejl.
- Der fremsættes et lovforslag der betyder at pårørende ikke længere får mulighed for at modsætte sig en afdøds skriftlige ønske om at være organdonor.

Der skal sættes massivt ind for at undgå, at børn og unge begynder at ryge. Daginstitutioner og skoler skal være røgfri dér, hvor børn opholder sig.

Forbruget af alkohol skal ned, særligt blandt unge. Sundhedsvæsenet skal i højere grad bidrage med råd og vejledning om sund levevis.

Regeringen har prioriteret en styrkelse af kræftområdet. Der vil også i de kommende år blive afsat ressourcer til en væsentlig udbygning af behandlingskapaciteten i form af flere scannere og strålekanoner.

- Regeringen vil sikre de økonomisk dårligst stillede pensionister en bedre, mere ensartet behandling ud over hele landet. Personlige tillæg skal tildeles ensartet efter behov, uanset hvor i landet pensionisten bor. Der skal endvidere ses på om reglerne for varmhjælp kompenserer godt nok for de stigende energipriser.
- Regeringen vil øge indsatsen for at få flere i beskæftigelse. Først og fremmest ved at få plads til alle på arbejdsmarkedet. Personer med nedsat arbejdsevne, de sidste langtidsledige og – ikke mindst – indvandrere og deres efterkommere skal sikres en plads på arbejdsmarkedet.
- Regeringen vil i det kommende folketingsår fremlægge forslag til en førtidspensionsreform. Formålet med reformen er at skabe beskæftigelsesmuligheder for de mange, der gerne vil have et arbejde, selv om de ikke har fuld arbejdsevne.

5. nov. Finanslovsforlig

Regeringen afslutter forhandlingerne om finansloven for 2001 og kan præsentere en aftale med SF og Enhedslisten - og med CD på en række delaftaler. Den samlede aftale omfatter bl.a. følgende elementer:

- Uddannelse: Forliget indebærer flere og bedre praktikpladser, en reform af social- og sundhedsuddannelserne, udvidet adgang til produktionsskoler og en understregning af princippet om lige adgang til alle ungdomsuddannelser uanset social og økonomisk baggrund.
- Forskning: Der skal introduceres et nyt koncept med såkaldt Større tværgående forskergrupper, der skal stimulere kvalitetssikring og konkurrence om forskningsmidlerne samt fremme fornyelsen i forskningen gennem samarbejde på tværs af fagområder, institutioner, sektorer og offentligt/privat. Der afsættes på finansloven 30 mio. kr. årligt til dette. Herudover afsættes under regeringens erhvervsstrategi 45 mio.kr. i 2001.
Derudover er afsat 20 mio.kr. årlig til indlejring af visse forskningsprogrammer der er ved at løbe ud såfremt det vurderes at disse har et fremadrettet forsknings- og samfundsmæssigt potentiale. Der afsættes 10 mio.kr. årligt til flere ph.d. stipendier.
- Miljø: For at styrke byøkologiske initiativer og tiltag vedrørende økologisk byggeri mv. samt af fremme økologisk adfærd og løsninger i lokalsamfundet afsættes en fireårig pulje på i alt 178 mio.kr. til økologiske initiativer.
Indsatsen for at udvikle nye energiteknologier fortsættes og der bevilges 35 mio.kr. om året i perioden 2001-2004. For at mindske kemikalietrykket gennemføres en fireårig kemikalieplan på 36,8 mio.kr. i 2001 og i gennemsnit 31,3 mio.kr. om året i de efterfølgende tre år. Planen omfatter en lang række initiativer, der tilsammen skal medvirke til at øge fremdriften i det kommende kemikaliarbejde.
En styrket naturforvaltning igangsættes, som omfatter naturgenopretning, skovrejsning, naturformidling og bevaring af kulturmiljø i alt tilføres 80 mio.kr. om året til dette formål.
Den grønne jobpulje videreudvikles og forlænges i fire år med et niveau på 42 mio.kr. årligt, inkl. administration.
- Børn og unge: Der indføres et særligt børnetilskud til uddannelsessøgende med børn, der udgør 5.000 kr. Tilskuddet er indkomstafhængigt. Kommunernes udbygning af dagpasningsområdet prioriteres fortsat og der henstilles til universitetsbyerne, at man udnytter de eksisterende gunstige regler, så der etableres flere ungdomsboliger.

- Ældre: Aftalen om ældrepakken indebærer bedre og mere ens vilkår for de økonomisk svagest stillede pensionister. Derudover er det aftalt at disponere 259 mio.kr. til ældresektoren bl.a. til opførelse af flere ældreboliger, kvaliteten og omsorgen på ældreområdet skal styrkes, der skal gives tilskud til kommunerne til oplæring og uddannelse af nye servicejobmedarbejdere på ældreomsorgsområdet
- Fødevareområdet: Fødevaredirektoratet styrkes væsentligt, således at der i 2001 tilføres 35,7 mio.kr. for at sikre at et højt niveau inden for fødevarer sikkerhed og et højt veterinært stade videreføres og styrkes.
- Trafik: Der afsættes i alt 100 mio.kr. i perioden 2001-2004 til udvikling af sikkerhed på jernbaneanområdet. Der skal bl.a. etableres ATC-togstop på strækningerne Vejle-Struer, Esbjerg-Holsterbro og Odense-Svendborg og der afsættes midler til nedlæggelse af private overkørsler. Gratisgrænsen for børn i den kollektive trafik udvides således at en betalende voksen gratis kan medtage op til to børn under 12 år. Det forventes at udgifterne beløber sig til 7,5 mio.kr. i 2001 og herefter ca. 10 mio.kr. årligt. Der afsættes 60 mio.kr. i 2001-2004 til fremme af trafiksikkerhed, miljø og fremkommelighed.
- Sundhed: Der er skabt finansiering til, at amterne i 2001 kan øge udgifterne på sundhedsområdet med 2 pct. svarende til 0,8 mia.kr. På forebyggelsesområdet er i 2001 afsat i alt 146,1 i 2001, heraf er forhåndsreserveret 30 mio.kr. på alkohol-området, 21 mio.kr. til HIV/AIDS, 5 mio.kr. til gennemførelsen af regeringens abortbehandlingsplan.
- Erhvervsområdet: Erhvervsministeriet fremlagde i februar sin nye erhvervsstrategi .dk21, som er regeringens vision og strategi for et konkurrencedygtigt erhvervsliv. Der afsættes i alt 329,5 mio.kr. til initiativer omkring strategiens 5 fokusområder, der bl.a. omfatter målsætninger som, at Danmark skal have et konstruktivt partnerskab mellem erhvervslivet og det offentlige om udformningen af nye love og regler, der skal medvirke til at lette virksomhedernes administrative byrder, Danmark skal have en mere effektiv konkurrence og mere velfungerende markeder og Danmark skal udvikle sig til et endnu mere internationalt samfund, bl.a. vha. eksportvækstgrupper mm.
Et andet mål er at borgere og virksomheder skal kunne ordne alle løbende forretninger med det offentlige via Internet og andre nye kommunikationsformer inden for en kort årrække. Der afsættes 21 mio.kr. årligt over en fireårs periode til Danmark på nettet, bl.a. gives fremover gratis adgang til Danmarks Statistiks statistikbank.
- Retsområdet: Domstolsområdet tilføres i 2001 yderligere 200 mio.kr. Bevillingerne muliggør bl.a. at ophobningerne af sager ved landsretterne fortsat kan reduceres, således at berømmelsestiderne kan forkortes. Der afsættes 21 mio.kr. til en forhøjelse af vederlaget til domsmænd, og der etableres et landsdækkende system med automatisk hastighedskontrol, der afsættes 42 mio.kr. til denne ordning.
- Indtægter, erhvervsskatter mv.: I 2001 vil afgiften på sodavand forøges med 0,65 kr. pr. liter og afgiften på pibe og rulletobak øges fra 52,5 kr. pr. kg. til hhv. 402,5 og 452,5 kr. pr. kg. (Provenu: 200 mio.kr.) Højere afgift på affald (Provenu 60 mio.kr.) Vægtafgift på traktorer således at indregistrerede traktorer og påhængsvogne belastes med fuld afgift (Provenu 40 mio.kr.)

7. nov. Valg i USA

En marginal forskel mellem vicepræsident Al Gore og den republikanske kandidat George W. Bush medfører omtælling i

staten Florida. Vinderen af det amerikanske præsidentvalg bliver derfor ikke fundet i første omgang.

11. dec. EU-topmøde i Nice

Her følger centrale elementer i Nice-traktaten:

- EU-kommisionen: Hvert land skal have en kommissær, så længe antallet af medlemslande er højst 27. I 2005 mister Tyskland, Frankrig, Storbritannien, Italien og Spanien deres ene kommissær.
- Ministerrådet: De fire største lande får 29 stemmer hver, mens de mindste får tre. Danmark har fået syv stemmer. Hvis samtlige ansøgerlande bliver medlemmer, vil det samlede stemmetal blive 345.
- EU-parlamentet: Antallet af pladser øges fra 626 til 732 for at give plads til nye medlemslande.
- Veto: Inddrages i et par snese tilfælde, heriblandt udnævnelser inden for EU. Vetoretten ophæves delvis, når det gælder handelsaftaler, undtaget herfra er aftaler om tv og film.
- Visse spørgsmål om asyl og indvandring afgøres ved såkaldt kvalificeret flertal i ministerrådet fra 2004.
- Vetoretten opretholdes i spørgsmål om skatter og social tryghed.
- Samarbejde i dybden: Mindst otte medlemslande kan sammen indlede et uddybet samarbejde. Et kvalificeret flertal i ministerrådet må imidlertid godkende det. Det udenrigspolitiske samarbejde kan bremses med et veto fra et enkelt medlemsland. Uddybet samarbejde kan ikke omfatte forsvar eller spørgsmål med militære konsekvenser.
- Østrigsklausul: Når et medlemsland bryder EU's grundlæggende normer, kan EU udfærdige anbefalinger til landet, hvis fire femtedele af medlemslandene beslutter det.

14. dec. George W. Bush bliver USA's næste præsident

Efter en periode siden valget i USA 7. november 2000 med genoptællinger af stemmer og retssager om fejl i valgprocedurerne i Florida, opgiver demokraten Al Gore at kæmpe videre for at blive præsident. Det betyder, at republikaneren George W. Bush indsættes som USA's næste præsident. Beslutningen kommer efter, at USA's højesteret har afgjort, at de igangværende genoptællinger i Florida, ikke er gyldige.

21. dec. Regeringsrokade

Statsminister Poul Nyrup Rasmussen meddeler, at regeringen foretager en ministerrokade. Udenrigsminister Niels Helveg Petersen, by- og boligminister og minister for ligestilling Jytte Andersen, forsvarsminister Hans Hækkerup og sundhedsminister Sonja Mikkelsen udtræder af regeringen.

Der er fem nye ansigter i den 4. Nyrup Rasmussen-regering; by- og boligminister og minister for ligestilling Lotte Bundsgaard, skatteminister Frode Sørensen, kirkeminister Johannes Lebech, sundhedsminister Arne Rolighed og minister for udviklingsbistand Anita Bay Bundegeard.

Skatteminister Ole Stavad, erhvervsminister Pia Gjellerup, og finansminister Mogens Lykketoft skifter poster til henholdsvis erhvervsminister, finansminister og udenrigsminister. Minister for udviklingsbistand Jan Trøjborg overtager posten som forsvarsminister. Endelig overdrages hvervet som kirkeminister til Johannes Lebech fra Margrethe Vestager, der herefter udelukkende er undervisningsminister.

Efter ministerrokaden består regeringen af følgende ministre:

- Statsminister: Poul Nyrup Rasmussen (S)
- Økonomiminister og minister for nordisk samarbejde: Marianne Jelved (R)
- Udenrigsminister: Mogens Lykketoft (S)
- Finansminister: Pia Gjellerup (S)
- Miljø- og energiminister: Svend Auken (S)
- IT- og forskningsminister: Birte Weiss (S)
- Undervisningsminister: Margrethe Vestager
- Forsvarsminister: Jan Trøjborg (S)
- Indenrigsminister: Karen Jespersen (S)
- Fødevareminister: Ritt Bjerregaard (S)
- Justitsminister: Frank Jensen (S)
- Socialminister: Henrik Dam Kristensen (S)
- Erhvervsminister: Ole Stavad (S)
- Kulturminister: Elsebeth Gerner Nielsen (R)
- Arbejdsminister: Ove Hygum (S)
- Trafikminister: Jacob Buksti (S)
- By- og boligminister og minister for ligestilling: Lotte Bundsgaard (S)
- Skatteminister: Frode Sørensen (S)
- Kirkeminister: Johannes Lebech (R)
- Sundhedsminister: Arne Rolighed (S)
- Minister for udviklingsbistand: Anita Bay Bundegeard (R)

2001

8. jan. Mistanke om kogalskab

Fødevareministeriet oplyser, at en ko fra en besætning i Fjerritslev i Nordjylland muligvis er smittet med BSE – kogalskab.

20. jan. Præsidentskifte i USA

Republikaneren George W. Bush indsættes som USA's 43. præsident.

6. feb. Ko frikendt for kogalskab

Mistanken om kogalskab på besætningen i Fjerritslev viser sig at være ubegrundet.